

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Матеріали і тези VIII Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(14-15 жовтня 2022 р.)

1 том

ОДЕСА 2022

неформального та інформального навчання музичному мистецтву в середніх школах зарубіжних країн у вітчизняну практику» (Халецька, 2012, с. 57).

Таким чином, подальший розвиток та модернізація української загальної мистецької (музичної) освіти в контексті європейської інтеграції потребує розробки відповідних методологічних основ та практичних рішень в напрямку поєднання та координації формального, неформального та інформального навчання музичному мистецтву школярів в перебігу роботи сучасних ЗЗСО.

Література

1. Ніколаї Г. Ю. (2008). Європейські моделі підготовки вчителів музики. Педагогічні науки : збірник наукових праць. Суми : Сум. ДПУ ім. А.С.Макаренка. Ч. III. С. 142–150.
2. Сулаєва, Н. (2012). Неформальна мистецька освіта майбутніх учителів: теоретичний аспект. Імідж сучасного педагога. №4. С. 3-7.
3. Халецька, Л. Л. (2012). Музична освіта в середніх школах зарубіжних країн: поєднання формального та інформального навчання. Постметодика. №6 (109). ISME: (2020). International Society for Music Education. URL: www.isme.org/about

Лі ЮЙЛІН

*здобувачка третього (освітньо-наукового) ступеня (PhD)
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»*

ЕСТЕТИЧНІ ЗАСАДАЙ НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНИХ ТРАДИЦІЙ В КОНТЕКСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА УКРАЇНИ І КИТАЮ

Процеси глобалізації, що відбуваються в сучасному світі, виявляють глибокі протиріччя в усіх сферах життя суспільства, посилюють тенденції інтеграції та дезінтеграції, єдності та множинності, які протиставляються одна одній. Значна кількість локальних культур, які відстоюють власну унікальність, є фактом переосмислення проблеми існування різних культур у єдиному світовому просторі. В сучасних реаліях існування українського суспільства названа проблема набуває неабиякої актуальності. За влучним висловом Н. Баранової: «важливо зрозуміти місце кожної самостійної культури в єдиній загальнолюдській, коли, з одного боку, відбувається процес взаємопроникнення та взаємозбагачення культур, з іншого – продовжуються національні, релігійні конфлікти між культурно-історичними спільнотами» [1,с.207]. Відтак, «нерівномірний» характер глобалізації примушує різні суспільства, заради

самозбереження, виробляти особливі захисні механізми й, насамперед, підтримувати тенденції локалізації.

Зважаючи на очевидну необхідність активізації культуротворчого процесу в Україні й загалом у світі, стратегія відродження національної культури диктує необхідність нагального розв'язання комплексу завдань, які стосуються творення, збереження, поширення та засвоєння духовних надбань нації. Беззаперечного значення в цьому контексті набувають реформи освітньої галузі, метою яких є, насамперед, збереження етнічної, культурної, освітньої ідентичності української нації з одночасним її інтегруванням та «органічним сплетінням» з представниками інших культур на паритетних началах.

Сучасні вчителі мистецького напрямку (музичного, образотворчого, хореографічного, декоративно-прикладного) покликані бути носіями культурного «коду», трансляторами культури нації в глобальний освітній простір, проте – з урахуванням власної культурної та етнічної приналежності.

Особливої уваги в даному контексті вимагає підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва Китаю, які здобувають вищу професійно-педагогічну музичну освіту в університетах України.

Проблематика спеціальної естетичної підготовки китайських студентів – майбутніх учителів музичного мистецтва виступала предметом наукового інтересу У Іфань, Лу Баовень, Ч Сянюн. В своїх наукових розвідках вони спирались на фундаментальні дослідження Б. Кіндратюк, Л. Соляр.

Безпосереднім буттям свідомості націй, формою життя етносів постає естетичне світопереживання, яке акумулюється в національно-культурній традиції як специфічна форма відображення дійсності. Феномен національно-культурної традиції може бути виявленим і осмисленим шляхом дослідження тих умов, на ґрунті яких виникає естетичний процес як необхідний та важливий атрибут культури. Прагнення осягнути сутність національно-культурної традиції на сучасному рівні без урахування всього розмаїття чуттєвого світу людини уявляється не дуже перспективним.

За умов, що склалися, звернення до національно-культурних традицій уявляється продуктивним як з огляду на необхідність формування національної самосвідомості, відродження «душі народу», так і створення довгострокової національної стратегії, пошуків шляхів та засобів подолання духовної кризи. Аналіз естетичного досвіду народу, його традицій та звичаїв може бути корисним для реалізації цих важливих програм [1].

Національно-культурна традиція є засобом не лише «трансляції», але й універсалізації культурного досвіду на рівні його безпосередньо особистісного переживання, тобто художнє моделювання історичної дійсності крізь призму її естетичних якостей. На прикладі української культурної традиції, стверджує

І. Єгорова, що ознаки естетизму є основою естетичної свідомості народу, та зумовлюють становлення національної самосвідомості [2]. Естетичне, завдяки поліфункціональності виявів, різноманітності рівнів реалізації, зв'язку з підвалинами етнобуття, забезпечило собі місце серед базових характеристик національно-культурної традиції.

Оскільки компетентність завжди передбачає набуття фахового досвіду в певній сфері діяльності та здатності до певної дії (її реалізації), етнокультурна компетентність за твердженням У Іфана передбачає сформованість навичок використання музичної етнонаціональної спадщини в педагогічному навчальному процесі у закладах освіти різного рівня. У своєму дослідженні, присвяченому вдосконаленню етнокультурної підготовки майбутніх учителів музики, У Іфан акцентує увагу на тому, що майбутній учитель має бути підготовлений як на рівні знання традицій, музичного фольклору, репертуару, так і на рівні міжкультурного діалогу, оскільки в класах, у гуртках можуть навчатися представники різних національних меншин [3].

На думку Лу Баовень, близькою за значенням до етнокультурної компетентності є міжкультурна компетентність у контексті вивчення культур світу, взаємозв'язку культур та їх особливостей. Китайські вчені приділяють багато уваги проблемі міжкультурного порозуміння та комунікації. Лу Баовень зазначає, що однією з найбільш значущих проблем сучасності є нерозуміння культурних та етнічних особливостей інших людей [3].

Підсумовуючи вищезазначене можемо зробити висновок про те, що процес формування етнокультурної компетентності майбутніх педагогів музичного мистецтва має базуватися на введенні до змісту професійної підготовки окремих освітніх елементів етнокультурного й етнопедагогічного напрямку підготовки. Цей шлях полягає у розумному розмежуванні дисциплін нормативного та варіативного характеру в процесі етнокультурної підготовки здобувачів освіти. Водночас потрібно при посиленні ролі варіативного блоку навчальних планів ввести дисципліни, які розкривають етнокультурних сенс життя окремого регіону країни, а нормативний блок посилити дисциплінами, які пов'язані із загальними етнокультурними тенденціями певної нації.

Література

1. Баранова Н.М. Естетична своєрідність національно-культурної традиції // Практична філософія. – К., 2004. - № 2. – С. 206 – 212.
2. Єгорова І. Музичне мистецтво як засіб формування національної самосвідомості в учнів на уроках музички в сучасній українській школі. Режим доступу: <https://www.pulib.sk/web/elpub/Bernatova9/subor/Yehorova.pdf>

3. Лу Баовень Особливості етнокультурної підготовки здобувачів освіти в Китаї. Збірник наукових праць «Педагогіка та психологія». Харків., 2019. Випуск 62. С. 127-133.
4. У Іфан. Методика вдосконалення етнокультурної підготовки майбутніх учителів музики в процесі фахового навчання. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 14 : Теорія і методика мистецької освіти. 2011. Вип. 11(16). С. 109-113.

Тянь ЦЗІНХАО

ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»

Ганна РЕБРОВА

*кандидат педагогічних наук,
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»*

ФОЛЬК-РОК ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ВОКАЛУ

***Анотація.** У статті актуалізовано проблему формування полікультурної компетентності майбутніх фахівців у галузі музичного мистецтва, зокрема, майбутніх викладачів вокалу. Уточнено феномен полікультурності в контексті освітніх та соціокультурних координат. Визначено потенціал пісенного фольклору як засобу формування ціннісного ставлення до національних традицій, а також як засобу формування полікультурної компетентності особистості. Схарактеризовано потенціал фольк-року як засобу формування полікультурної компетентності майбутніх викладачів вокалу. Представлено педагогічні умови, які сприяють процесу формування цієї професійної якості.*

***Ключові слова:** полікультура, полікультурна компетентність, фольклор, національні традиції та цінності, іннокультура, фольк-рок.*

У глобалізаційному світі змінилися ставлення до розмаїття культур. У науковій лексики застосовують різні поняття, які відображують феномен сполучання різних культурних традицій: полікультура, мультикультура, транскультура, кроскультура тощо. Як пише китайська вчена У Іфан, «...на арену сучасного освітнього простору стрімко входять нові категорії: «полікультурність», «полікультурна освіта», «полікультурне середовище», «полікультурне виховання». Вони застосовуються в педагогіці й, зокрема, в